

College van burgemeester en wethouders

Besluit

GOEDGEKEURD

Zitting van 2 april 2024
Realisatie & Beheer - Opvang
zaaknummer: 179072

**33   2024_BW_00334   Tijdelijke Regionale Opvanglocatie (ROL)
Handelspoort 1 Terneuzen**

Samenstelling

Aanwezig:

Erik van Merrienboer, burgemeester; Frank van Hulle, wethouder; Sonja Suij, wethouder; Jurgan Vervaet, wethouder; Laszlo van de Voorde, wethouder; Jeroen de Buck, wethouder; Steven de Waal, gemeentesecretaris

Auteur

[REDACTED]

Portefeuillehouder

Erik van Merrienboer

Programma en/of paragraaf

Programma Wonen & leefbaarheid

Besluit

Het College van burgemeester en wethouders legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

Besluitpunt 1

De gemeenteraad besluit kennis te nemen van het voorgenomen besluit van het college om mee te werken aan een Regionale Opvanglocatie (ROL) van het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) op adres Handelspoort 1 in Terneuzen voor 200 personen voor 10 jaar.

Besluitpunt 2

De gemeenteraad besluit geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over dit voorgenomen besluit.

Besluitpunt 3

Het college neemt het voorgenomen besluit om mee te werken aan een Regionale Opvanglocatie (ROL) van het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) op adres Handelspoort 1 in Terneuzen voor 200 personen voor 10 jaar.

Wat is de aanleiding?

De druk op de asielketen is enorm. Landelijk is er nog steeds een tekort aan opvangplekken in noodopvanglocaties en reguliere AZC's (Asielzoekerscentrum). Begin december 2023 deed commissaris van de Koning Han Polman weer een dringend beroep op Zeeuwse gemeenten om meer vluchtelingen op te vangen. Terneuzen levert een bijdrage door mee te werken aan het verzoek van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Het COA heeft een huurovereenkomst bereikt met de eigenaar van Handelspoort 1 in Terneuzen.

Sinds juli 2022 is in de voormalige bibliotheek in Terneuzen een crisisnoodopvang. Als gemeente dragen wij zorg voor het volledige beheer van deze locatie. Het COA heeft ons aangeboden de opvanglocatie van onze gemeente over te nemen. Wij stelden u eerder voor om hieraan mee te werken. Dit ter overbrugging tot het moment dat in onze gemeente een duurzame opvanglocatie is gerealiseerd.

Artikel 169 van de gemeentewet bepaalt dat het college de raad vooraf inlicht over de uitoefening van zijnbevoegdheden als dit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Met een tijdelijk opvanglocatie bijdragen aan het verlichten van het capaciteitsgebrek in de landelijke asielopvang. *Uit de crisis komen en uit de crisis blijven.*

Argumenten

1.1 Er zijn grote problemen in de landelijke asielketen.

Zowel staatssecretaris Van de Burg als commissaris van de Koning Polman hebben meerdere keren met klem een beroep op gemeenten gedaan om in actie te komen. Ook het COA blijft gemeenten oproepen om een stap naar voren te zetten.

Verder is per 1 februari de Spreidingswet van kracht geworden. In 2022, dus vóór de Spreidingswet, hebben we binnen de Provinciale Regietafel Asiel (PRT) afspraken gemaakt over de toekomstige duurzame opvang van asielzoekers in Zeeland. Er komen duurzame voorzieningen in Terneuzen, Middelburg en Goes. Daarin is onder andere afgesproken dat er in Zeeuws-Vlaanderen 400 plekken komen. We nemen onze verantwoordelijkheid en dragen bij aan een oplossing voor langere termijn.

1.2 Handelspoort 1 is een geschikte locatie.

De gemeente heeft geen geschikte eigen gronden om aan het COA aan te bieden. Daarom is het COA aangewezen op particulier bezit om te kopen of te huren. Het COA heeft voorafgaand aan de onderhandelingen het gebouw en de locatie getoetst. Daaruit blijkt dat dit een geschikte plek is. Het gebouw is technisch in orde, het biedt voldoende ruimte voor een kwalitatieve opvang en ondersteunende diensten. Ook zijn voorzieningen zoals bushaltes en winkels op acceptabele afstand. De locatie is niet te afgelegen en ligt toch niet rechtstreeks in een woonwijk. Op het bedrijventerrein grenst slechts één woning direct aan de locatie.

1.3 De locatie is na aanpassingen door het COA geschikt voor 200 bewoners.

We hebben het aantal bewoners beperkt tot 200. Dit is een passend aantal bewoners voor onze gemeente. Gemeente Hulst en Sluis verdelen de resterende 200 plaatsen van de Zeeuws-Vlaamse opgave voor 400 plaatsen. Het COA levert de ondersteunende diensten voor de drie locaties in Zeeuws-Vlaanderen vanuit Terneuzen.

1.4 De locatie is tijdelijk voor 10 jaar.

We staan de opvang maximaal 10 jaar toe. Langer willen we niet afwijken van de beheersverordening. En korter is voor het COA niet acceptabel gezien de investeringen om het pand geschikt te maken.

2.1 We willen zorgvuldig én besluitvaardig zijn.

De situatie is urgent en de locatie is geschikt en beschikbaar. Omdat de doorlooptijd van voorbereiding, vergunningen en verbouwing ongeveer 2 jaar vergen, is het noodzakelijk om zo snel als mogelijk te weten of uw raad wensen of bedenkingen heeft tegen dit voorgenomen besluit voor een ROL op deze locatie.

2.2 COA staat gereed om te starten.

Het COA heeft ervaring met het opzetten van opvanglocaties. Het COA neemt zijn reguliere verantwoordelijkheid en zal regie over het opzetten en het beheer van de locatie voeren. Hieronder vallen ook de benodigde vergunningen. De belangrijkste hiervoor is de vergunning voor de Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Die is hier nodig omdat de huidige bestemming in de beheersverordening Kantoor is.

Kanttekeningen

1.1 Zijn er geen andere locaties?

Handelspoort 1 is de uitkomst van een uitgebreide zoektocht. Niet alleen vanuit het COA maar ook als gemeente. Zo hebben wij gezocht naar locaties voor bijvoorbeeld opvang voor Oekraïense vluchtelingen. Onze voorkeur voor een ROL ging uit naar een locatie in de grootste kern van onze gemeente. Het moet een locatie zijn die goed ontsloten is, bereikbaar met openbaar vervoer en in de buurt van voorzieningen. Gezien de benodigde omvang is ook een plek binnen een bestaande wijk moeilijk te vinden. Zo is het voormalige belastingkantoor aan de Rosegracht onderzocht. Dit lukte het COA niet voor een acceptabel bedrag.

1.2 Handelspoort 1 heeft Kantoor als bestemming.

Handelspoort 1 heeft in de beheersverordening de bestemming Kantoor. Daarom heeft het COA voor het realiseren van de ROL een omgevingsvergunning voor de Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) nodig. Dit is een bevoegdheid van het college. Juist omdat dit een BOPA betreft, hebben we ook de mogelijkheid om de heldere afspraak te maken over de eerder genoemde 10 jaar. Dit leggen we ook bindend vast in afspraken met het COA.

1.3 Kunnen we overlast uitsluiten?

Wanneer 200 mensen op deze locatie komen te wonen, kunnen we overlast niet helemaal uitsluiten. Maar het COA heeft er continu personeel en toezicht. Daarnaast geeft de ligging afscherming. In het vervolgetraject zal het COA fysieke afscherming van het terrein nader uitwerken.

En we hebben bij de crisisnoodopvang in de voormalige bibliotheek in Terneuzen geleerd dat de overlast in de omgeving beperkt bleef.

1.4 Is 10 jaar ook echt 10 jaar?

De problemen in de asielketen hebben vooral te maken met gebrek aan goede opvangplekken. Dat is ten dele afhankelijk van de instroom, maar ook van uitstroom. Het COA is niet alleen bezig om tijdelijke voorzieningen beschikbaar te maken. Het COA en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) zijn namelijk ook druk bezig om permanente capaciteit uit te breiden. Dat is de structurele oplossing. Ongeacht de voortgang daarvan

leggen we de termijn van 10 jaar helder vast in de afspraken met COA én in de BOPA.

1.5 De huurovereenkomst heeft ontbindende voorwaarden

De bereidheid van de gemeente om hieraan mee te werken, is opgenomen als voorwaarde in de overeenkomst tussen eigenaar en huurder. Na behandeling van dit voorstel volgt de verdere voorbereiding. Denk hierbij aan o.a. de verbouwing van het gebouw, de werving van het personeel en communicatie.

1.6 Sinds de Zeeuws-Vlaamse afspraken is de Spreidingswet van kracht geworden

Onder de Spreidingswet moet iedere twee jaar een provinciaal plan ingediend worden op basis van actuele instroomprognoses. De bijdrage van de gemeente is daarbij minder vrijblijvend dan voorheen vanwege de wettelijke taakstelling per gemeente. De Zeeuwse taakstelling voor 2025 en 2026 is vastgesteld op 2.109. De 200 bedden die we realiseren in de ROL aan de Handelspoort, worden meegenomen in het provinciaal plan. Het provinciaal plan, dat wordt opgesteld onder coördinatie van de provinciale regietafel (PRT) moet voor 1 november 2024 worden voorgelegd aan de staatssecretaris van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Een definitief verdeelbesluit van de Staatssecretaris volgt uiterlijk 31 december 2024. De gemeenten hebben dan zes maanden de tijd om de benodigde opvangvoorzieningen aan het COA beschikbaar te stellen.

2.1 Hoe past dit besluit binnen de procedure van de Omgevingswet?

Het COA zal een aanvraag omgevingsvergunning in moeten dienen bij ons. Dit zal onder andere gaan over het gebruik in afwijking van de bestemming in de beheersverordening. Hiervoor geldt het verzwaard adviesrecht van de gemeenteraad. Dat betekent dat uw raad nog een rol heeft in de besluitvorming over de inhoud van de omgevingsvergunning. Het huidige voorstel geldt als een principiële afweging over de medewerking aan een ROL op deze locatie. De latere behandeling in het kader van het verzwaard adviesrecht zal dus gaan over de technische uitwerking.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de ROL, zowel de aankoop, verbouwing als de exploitatie zijn voor rekening van het COA. Gemeentelijke kosten voor inzet in begeleiding en communicatie dekken we voor nu uit reserve Opvang Oekraïne.

Wat gaan we ervoor doen?

Het college zal de afspraken met het COA vastleggen en de aanvragen voor omgevingsvergunning behandelen.

Samen met het COA informeren we omwonenden en belanghebbenden goed en tijdig.